

ANALÝZA

29. ledna 2020

Postavení českého trhu práce v rámci EU

Pravidelná analýza se zaměřuje na mezinárodní porovnání vybraných indikátorů trhu práce v členských zemích EU. Tři čtvrtiny států EU ve 3. čtvrtletí roku 2019 překročilo stanovený národní cíl v zaměstnanosti 20-64letých osob. Průměrná míra zaměstnanosti členských zemí EU28 ovšem na 75 procent nedosáhla. Celková průměrná míra nezaměstnanosti států EU klesla ve 3. čtvrtletí loňského roku na 6,2 procent. Mezi zeměmi EU byla v České republice celková obecná míra nezaměstnanosti ve 3. čtvrtletí roku 2019 výrazně nejnižší, míra nezaměstnanosti mužů u nás činila 1,8 procent, nezaměstnanost žen v ČR byla 2,7 %.

ČR je na čtvrté příčce s nejvyšší mírou zaměstnanosti osob ve věku 20–64 let

Podle strategie Evropa 2020 je cílem dosáhnout míry zaměstnanosti 20–64letých v zemích EU28 v průměru 75 %. Ve 3. čtvrtletí 2019 míra zaměstnanosti v zemích EU28 byla v průměru 74,1 %, tedy téměř o 1 procento méně než je stanovený cíl. Z pohledu meziročního srovnání se průměrná unijní míra zaměstnanosti v porovnání se 3. čtvrtletím loňského roku zvýšila o 0,6 procentních bodů. Vyšší průměrné meziroční zvýšení zaměstnanosti bylo u žen než u mužů.

Ve 3. čtvrtletí 2019 hranici 75 procent dosáhlo sedmáct sledovaných států Evropy – Švédsko, Německo, Estonsko, Česká republika, Nizozemsko, Spojené království, Dánsko, Litva, Finsko, Lotyšsko, Rakousko, Malta, Portugalsko, Slovinsko, Bulharsko, Kypr a Maďarsko. Na druhé straně nejnižší míra zaměstnanosti je stále v Řecku, Itálii a v Chorvatsku.

Dále je pro danou míru zaměstnanosti každé z členských zemí stanoven národní cíl. Definice národních cílů v oblasti zaměstnanosti jsou srovnatelné s celounijní úrovní. Ve 3. čtvrtletí 2019 tuto národní míru zaměstnanosti v zemích EU28 splňuje již 20 států (Švédsko, Německo, Estonsko, Česká republika, Nizozemsko, Finsko, Litva, Lotyšsko, Rakousko, Malta, Portugalsko, Slovinsko, Bulharsko, Kypr, Maďarsko a s úrovní pod požadovaným unijním průměrem Irsko, Polsko, Slovensko, Rumunsko a Chorvatsko).

Tabulka seřazená od nejvyšších hodnot k nejnižším ukazuje, že si stále vysokou míru zaměstnanosti udržují severské státy včetně baltských zemí, některé země západní Evropy a naše republika. Nejvyšší míru zaměstnanosti má dlouhodobě Švédsko (82,7 %). Nejnižší míra zaměstnanosti je stále v Řecku (62,1 %).

Ve 3. čtvrtletí 2019 se Česká republika zařadila na čtvrté místo mezi zeměmi EU28, když míra naší zaměstnanosti byla 80,4 %. Ze sousedních států má vyšší zaměstnanost Německo (81,0 %) a z dalších sousedních zemí, jež splňuje stanovenou průměrnou hranici zaměstnat alespoň 75 % populace ve věkové kategorii 20 až 64 let, je Rakousko (s mírou zaměstnanosti 77,4 %). V Polsku (73,6 %) i na Slovensku (73,4 %) jsou těsně pod unijním průměrem, ale byl zde splněn národní cíl v dosažení dané míry zaměstnanosti.

Oddělení informačních služeb – ústředí

ANALÝZA

Tabulka 1 Míra zaměstnanosti 20–64letých v členských zemích EU (v %)

Země (cíl strategie)	3. čtvrtletí 2019			Rozdíl v p. b. 3. Q 2019 - 3. Q 2018		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Švédsko (> 80 %)	82,7	85,4	80,0	-0,4	0,1	-0,8
Německo (77 %)	81,0	84,9	77,0	0,8	0,5	1,1
Estonsko (76 %)	80,7	85,4	76,0	1,3	2,2	0,3
Česká republika (75 %)	80,4	87,8	72,7	0,3	0,3	0,3
Nizozemsko (80 %)	80,3	85,0	75,6	0,7	0,4	1,0
Spojené království	79,2	84,2	74,4	0,5	0,4	0,7
Dánsko (80 %)	78,5	82,1	74,9	0,8	0,7	0,9
Litva (72,8 %)	78,1	78,6	77,5	-1,2	-1,9	-0,8
Finsko (78 %)	78,1	79,6	76,6	0,9	0,0	1,8
Lotyšsko (73 %)	77,9	79,7	76,3	0,2	-0,9	1,4
Rakousko (77 %)	77,4	82,1	72,6	0,7	0,4	0,8
Malta (70 %)	77,0	86,8	66,1	0,3	0,1	0,3
Portugalsko (75 %)	76,6	80,9	72,7	0,9	1,6	0,2
Slovinsko (75 %)	76,5	79,6	73,0	0,6	-0,2	1,4
Bulharsko (76 %)	76,3	80,9	71,7	2,8	3,3	2,4
Kypr (75-77 %)	75,7	82,6	69,2	1,1	1,8	0,2
Maďarsko (75 %)	75,4	83,2	67,8	0,8	0,7	0,8
Irsko (69-71 %)	74,9	81,5	68,5	0,5	0,7	0,4
EU28 (75 %)	74,1	80,0	68,3	0,6	0,5	0,7
Polsko (71 %)	73,6	81,3	65,9	0,8	1,3	0,3
Slovensko (72 %)	73,4	79,9	66,9	0,7	0,2	1,2
Lucembursko (73 %)	72,4	76,5	68,1	0,8	1,5	0,1
Rumunsko (70 %)	71,8	81,5	61,8	0,5	0,8	0,1
Francie (75 %)	71,4	75,1	67,9	-0,2	-0,4	0,1
Belgie (73,2 %)	70,7	74,8	66,6	0,6	1,0	0,3
Španělsko (74 %)	68,2	74,3	62,0	0,6	0,5	0,7
Chorvatsko (62,9 %)	67,6	72,1	63,2	1,3	1,3	1,5
Itálie (67-69 %)	63,8	74,1	53,7	0,5	0,3	0,7
Řecko (70 %)	62,1	72,3	52,1	1,5	1,0	2,0

Zdroj: Eurostat

Průměrná míra zaměstnanosti mužů za EU28 se zvýšila na 80,0 % a převyšovala tak míru zaměstnanosti žen (68,3 %) o 11,7 procentních bodů. Ve všech zemích EU je míra zaměstnanosti mužů více či méně vyšší než míra zaměstnanosti žen. Zaměstnanost mužů v České republice s 87,8 procenty v tomto čtvrtletí převyšovala v této kategorii všechny ostatní členské země. Švédsko má stále nejvyšší míru zaměstnanosti žen, která v tomto čtvrtletí činila 80,0 %. V ČR zaměstnanost žen byla na 72,7 procentech.

Oddělení informačních služeb – ústředí

Informace o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další najdete na stránkách Českého statistického úřadu: www.czso.cz | tel.: 274 052 304, e-mail: infoservis@czso.cz

ANALÝZA
Nezaměstnanost osob ve věku 15–64 let je v naší republice opět nejnižší

Celková průměrná míra nezaměstnanosti za státy EU28 je i nadále nejnižší od roku 2005 a ve 3. čtvrtletí činila 6,2 %. Více než dvě třetiny států Evropské unie mají míru nezaměstnanosti pod celkovým průměrem. Státy jižní Evropy zaznamenávají výrazně vyšší nezaměstnanost oproti zbylým státům EU28.

V České republice byla míra nezaměstnanosti v daném období nejnižší, když celková míra nezaměstnanosti za dané období dosahovala v ČR 2,2 %, u mužů 1,8 %. Míra nezaměstnanosti žen byla v tomto období nejnižší v Německu a činila 2,6 %. Německo se také s Nizozemskem a Polskem zařadilo na druhé místo v porovnání s ostatními státy Evropské unie s nejnižší celkovou úrovní nezaměstnanosti 3,2 %. Další ze sousedních států Rakousko (s 4,5 %) je v první polovině uvedeného žebříčku seřazeného od nejnižší nezaměstnanosti evropských zemí. Slovensko (5,9 %) se umístilo opět pod evropský průměr.

Tabulka 2 Míra nezaměstnanosti 15–64letých v členských zemích EU (v %)

Země	3. čtvrtletí 2019			Rozdíl v p. b. 3. Q 2019 - 3. Q 2018		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Česká republika	2,2	1,8	2,7	-0,2	-0,1	-0,3
Německo	3,2	3,6	2,6	-0,2	-0,2	-0,3
Nizozemsko	3,2	3,2	3,2	-0,4	-0,3	-0,4
Polsko	3,2	2,9	3,4	-0,7	-1,1	-0,3
Malta	3,4	3,2	3,7	-0,2	-0,6	0,3
Maďarsko	3,5	3,3	3,7	-0,4	-0,1	-0,7
Bulharsko	3,7	3,9	3,5	-1,3	-1,5	-1,1
Estonsko	4,0	3,3	4,9	-1,4	-1,8	-0,8
Rumunsko	4,0	4,2	3,6	0,0	-0,2	0,2
Spojené království	4,0	4,2	3,8	-0,3	-0,1	-0,4
Rakousko	4,5	4,5	4,4	-0,5	-0,3	-0,8
Slovinsko	4,8	4,6	5,1	-0,3	0,2	-0,8
Dánsko	5,1	4,9	5,4	0,0	0,0	0,0
Belgie	5,4	5,5	5,2	-0,5	-0,9	-0,3
Irsko	5,4	5,6	5,0	-0,7	-0,4	-1,2
Chorvatsko	5,8	5,9	5,6	-1,6	-0,8	-2,6
Lucembursko	5,9	6,1	5,7	-0,2	0,1	-0,5
Slovensko	5,9	5,7	6,2	-0,5	-0,4	-0,7
EU28	6,2	6,0	6,5	-0,5	-0,4	-0,4
Lotyšsko	6,2	6,7	5,7	-0,9	-1,3	-0,4
Finsko	6,2	6,3	5,9	-0,5	0,0	-1,1
Litva	6,3	7,2	5,4	0,5	1,0	0,1
Portugalsko	6,4	5,7	7,1	-0,6	-0,8	-0,3
Švédsko	6,7	6,5	7,0	0,6	0,5	0,9
Kypr	6,9	5,5	8,5	-1,1	-1,8	-0,3
Francie	8,4	8,5	8,3	-0,5	-0,4	-0,6

Oddělení informačních služeb – ústředí

ANALÝZA

Itálie	9,3	8,5	10,3	-0,2	-0,3	-0,3
Španělsko	14,0	12,3	16,0	-0,6	-0,9	-0,3
Řecko	16,5	13,1	20,7	-1,9	-1,3	-2,8

Zdroj: Eurostat

Nejvyšší míru nezaměstnanosti mají ve státech jižní Evropy. Řecko ve 3. čtvrtletí vykazovalo nezaměstnanost 16,5 %. V Řecku je stále více než pětina žen ve věku 15–64 let, které by mohly pracovat, ale jsou nezaměstnané.

Meziroční pokles celkové míry nezaměstnanosti v průměru za země EU28 je 0,5 procentního bodu. Větší meziroční pokles v nezaměstnanosti evidují Řecko a Chorvatsko. Naopak meziroční zvýšení míry nezaměstnanosti bylo ve 3. čtvrtletí ve Švédsku a Litvě.

Podíl vysokoškolsky vzdělaných osob, je splněna průměrná úroveň EU28

Kvalifikace a vzdělání jsou nejlepším předpokladem uplatnění se v zaměstnání. Nižší úroveň dosaženého vzdělání zvyšuje nezaměstnanost.

Sledovaným indikátorem z pohledu trhu práce je tedy podíl vysokoškolsky vzdělaných osob ve věku 30 - 34 let. Ve většině zemí unie se tento podíl meziročně zvýšil. Průměrně za země EU28 toto meziroční zvýšení činilo 0,7 procentních bodů. Průměrná požadovaná hranice úrovně vzdělání pro EU28 stanovená strategií Evropa 2020 (40 %) byla v 3. čtvrtletí loňského roku potvrzena s hodnotou podílu 41,6 procentních bodů. Nad úroveň čtyřicetiprocentního podílu vysokoškolsky vzdělaných osob je v tomto čtvrtletí 19 sledovaných evropských zemí.

Tento indikátor má také v rámci evropské strategie stanoven pro jednotlivé země národní cíl. Tuto požadovanou hranici většina zemí splňuje – Kypr, Litva, Švédsko, Nizozemsko, Lotyšsko, Finsko, Belgie, Polsko, Estonsko, Dánsko, Španělsko, Slovinsko, Řecko, Rakousko, Slovensko, Malta, Česká republika a Itálie.

Tabulka 3 Podíl vysokoškolsky vzdělaných osob ve věku 30-34 let (v %)

Země	Vysokoškolské vzdělání (ISCED 5-8) ¹ - 3. Q 2019		
	celkem	muži	ženy
Kypr	58,1	49,0	66,9
Litva	57,9	47,5	68,9
Lucembursko	54,7	53,4	56,1
Irsko	53,3	49,7	56,7
Švédsko	53,2	45,7	61,0
Nizozemsko	51,4	47,2	55,7
Lotyšsko	50,3	39,2	62,1
Spojené království	49,6	46,1	53,0
Finsko	48,9	40,1	57,8
Belgie	47,8	38,9	56,6
Francie	47,5	42,3	52,3
Polsko	46,9	37,1	57,1
Estonsko	45,6	32,2	60,3
Dánsko	45,4	39,1	52,1

Oddělení informačních služeb – ústředí

ANALÝZA

Španělsko	45,3	38,4	52,2
Slovinsko	43,9	35,8	53,3
Řecko	42,7	36,3	48,9
EU28	41,6	36,4	46,9
Rakousko	41,2	37,6	44,8
Slovensko	40,7	32,1	49,7
Malta	39,3	33,5	46,2
Portugalsko	36,2	30,2	41,9
Německo	35,5	34,9	36,1
Česká republika	34,5	29,8	39,6
Chorvatsko	34,5	24,1	45,1
Bulharsko	33,2	26,8	40,0
Maďarsko	32,8	26,1	40,0
Itálie	27,7	21,3	34,0
Rumunsko	24,6	20,2	29,2

Zdroj: Eurostat

¹ Od 1. ledna 2014 byla zavedena nová klasifikace vzdělání ISCED 2011 (nahrazuje v částech klasifikaci ISCED 97)

Věková skupina 30 - 34 let se vyznačuje vyšším počtem absolventek terciárního studia než počtem vysokoškolsky vzdělaných mužů.

Česká republika se podle výsledků VŠPS za 3. čtvrtletí 2019 řadí s dosaženým podílem 34,5 % vysokoškolsky vzdělaných osob ve věku 30 - 34 let mezi země s nižším zastoupením vysokoškoláků. U nás se tento podíl meziročně zvýšil o 0,9 p. b.

Ze sousedních zemí je pod evropským průměrem také Německo (35,5 %), Slovensko (40,7 %) a Rakousko s podílem 41,2 procent. Vyšších hodnot v podílu vysokoškolsky vzdělaných osob pak dosahuje Polsko (46,9 %).

Nejvyšší podíl vysokoškolsky vzdělaných osob mají na Kypru (58,1 %), v Litvě (57,9 %) a v Lucembursku (54,7 %). Nejméně vysokoškolsky vzdělaných osob ve věku 30 - 34 let je v Rumunsku (24,6 %) a v Itálii (27,7 %).

Podíl osob nezaměstnaných 1 rok a déle

Při meziročním poklesu celkové nezaměstnanosti se podíl dlouhodobě nezaměstnaných (1 rok a déle) na celkové nezaměstnanosti – v průměru za EU28 meziročně také snížil o 2,9 p. b. na 40,2 %. Nad tímto průměrem je osm států Unie s vysokým podílem dlouhodobě nezaměstnaných. Tento problém s dlouhodobě nezaměstnanými mají stále v Řecku, Bulharsku, Itálii, Slovensku, Portugalsku, Slovinsku, Belgii a Francii.

Ve většině zemí se v 3. čtvrtletí 2019 podíl dlouhodobě nezaměstnaných (tj. nezaměstnaných 1 rok a déle) meziročně snížil. V České republice se podíl nezaměstnaných 1 rok a déle meziročně snížil o 2,0 p. b. (na 27,1 %). V ČR se počet dlouhodobě nezaměstnaných (žen)

Oddělení informačních služeb – ústředí

ANALÝZA

snížil a dostává se v seznamu seřazeném od nejnižší dlouhodobé nezaměstnanosti za první třetinu států s nejnižším podílem dlouhodobě nezaměstnaných.

Dlouhodobá nezaměstnanost je stále problémem zejména v Řecku (73,4 %), v Bulharsku (62,1 %), v Itálii (58,4 %) a na Slovensku (55,3 %), kde už dlouhodobě nepracuje více než polovina z celkového počtu nezaměstnaných. Bulharsko se dostalo mezi státy s nízkou celkovou nezaměstnaností, kde zůstávají stále dlouhodobě nezaměstnaní, tudíž mají vysoký podíl dlouhodobě nezaměstnaných na jejich celkovém počtu.

Nejnižší podíl dlouhodobě nezaměstnaných mají severské státy Švédsko (13,0 %), Dánsko (15,8 %) a Estonsko (15,9 %).

V dlouhodobé nezaměstnanosti zůstávají většinou muži než ženy.

Tabulka 4 Podíl osob nezaměstnaných 1 rok a déle na celkovém počtu nezaměstnaných ve věku 15–64 let (v %)

Země	3. čtvrtletí 2019			Rozdíl v p. b. 3. Q 2019 - 3. Q 2018		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Řecko	73,4	73,3	73,5	1,9	3,0	1,0
Bulharsko	62,1	63,8	59,9	0,3	1,1	-0,7
Itálie	58,4	59,5	57,2	-2,3	-1,9	-2,7
Slovensko	55,3	57,9	52,4	-6,2	-6,9	-5,5
Portugalsko	44,4	44,9	44,0	2,2	0,1	4,1
Slovinsko	43,8	52,6	34,4 ^(u)	1,4	10,1 ^(u)	-7,9 ^(u)
Belgie	42,1	45,1	38,5	-2,9	-3,8	-1,4
Francie	40,6	41,3	39,7	-0,8	-2,0	0,3
EU28	40,2	40,7	39,6	-2,9	-3,2	-2,5
Rumunsko	39,2	41,3	35,9	-6,4	-7,1	-4,7
Německo	38,3	40,6	34,7	-2,8	-2,2	-3,9
Španělsko	37,2	33,6	40,2	-4,6	-6,5	-3,3
Chorvatsko	36,8 ^(u)	42,4 ^(u)	30,1 ^(u)	-5,4 ^(u)	5,3 ^(u)	-16,9 ^(u)
Lotyšsko	36,2	40,7	31,0	-7,5	-9,2	-4,2
Litva	31,8	31,6	32,1	0,7	-1,2	2,9
Maďarsko	31,7	31,6	31,8	-5,4	-9,9	-1,2
Kypr	30,7	38,4	25,3	-1,2	5,2	-5,4
Nizozemsko	29,5	31,3	27,5	-6,2	-4,1	-8,6
Irsko	28,4	34,4	20,8	-7,4	-5,1	-10,9
Česká republika	27,1	34,1	21,4	-2,0	3,1	-6,1
Rakousko	24,8	26,3	23,1	-2,0	-2,4	-1,8
Spojené království	23,1	26,8	18,4	-3,0	-3,0	-3,5
Malta	22,4 ^(u)	: ^(u)	: ^(u)	-11,4 ^(u)	: ^(u)	: ^(u)
Lucembursko	20,7 ^(u)	20,9 ^(u)	: ^(u)	-6,3 ^(u)	-8,6 ^(u)	: ^(u)
Finsko	20,0	22,6	17,0	-1,2	-2,3	-0,7
Polsko	19,4	23,4	15,1	-6,6	-5,8	-6,7

Oddělení informačních služeb – ústředí

ANALÝZA

Estonsko	15,9 ^(u)	:(^{u)}	:(^{u)}	-5,0 ^(u)	:(^{u)}	:(^{u)}
Dánsko	15,8	16,6	14,9	-1,3	-0,5	-2,1
Švédsko	13,0	14,5	11,4	-5,4	-6,2	-4,5

Zdroj: Eurostat

: - údaj není k dispozici
^(u) - nízká spolehlivost

Kontakt

Ilona Mendlová

Oddělení pracovních sil, migrace a rovných příležitostí

Tel.: 274 054 380

E-mail: ilona.mendlova@czso.cz